

Příbram , de archeologie van midden Bohemen

In het kader van de vriendschapsband tussen Hoorn en Příbram mocht deze keer ook de Hoornse stadarcheoloog Michiel Bartels mee om te kijken hoe de archeologie van de gemeente en de regio erbij stond en of er mogelijkheden tot verdere samenwerking op dit gebied waren.

Nadat het hele gezelschap al op 21-9-2012 diverse stukken erfgoed, zoals de ruïne van Valdek, had bekeken, was het een dag later het moment om met de gemeentelijk archeoloog van Příbram kennis te maken.

Onno, Joost en Fons bij ruïne Valdek

De reis ging eerst naar het archeologisch depot en de werkruimte van de archeologische dienst. Mw. Veronika Machačková, drie jaar geleden afgestudeerd, verricht samen met haar collega de archeologie van het 400 km² grote gebied. Zij is gespecialiseerd in middeleeuwen en

nieuwe tijd en zo sloten onze interessegebieden goed op elkaar aan. Van het enige tijd geleden afgeronde onderzoek op het marktplein van Příbram stonden de scherven en gerestaureerde potten op de tafel.

Collega archeoloog Příbram

Met de dienstwagen van het Mijnbouw Museum togen wij naar Novy Knin om daar het goudmuseum te bekijken en vooral de zojuist binnengebrachte scherven, gevonden op diverse akkers. Het middeleeuws aardewerk is sterk afwijkend van wat in Hoorn en West-Friesland wordt gevonden. Ook de mijnbouw, die hier al vanaf de 13de eeuw plaatsvond, is natuurlijk iets volledig onbekend in West-Friesland.

Archeologisch depot Příbram

Net zoals in Hoorn en omgeving heeft men aldaar last van illegale metaaldetectie. Het is echter moeilijk voor de archeologische dienst om hier grip op te krijgen, omdat er nog steeds in kleine hoeveelheden goud uit de grond komt.

Daarna was het kasteel van Kamyka aan de beurt. In dit dorpje aan het stuwmeer ligt nu een langwerpige kasteel. De voorburcht en de buitenste wal zijn gereconstrueerd. Informatiepanelen, torens, diverse gebouwen zijn daar onlangs met een forse Europese

Scherven kijken in Knin

subsidie neergezet. Het ziet er allemaal goed onderhouden en fris uit. Alle panelen zijn echter alleen in het Tsjechisch. De hoofdburcht met donjon is enige jaren geleden opgegraven en kent nog ongeveer 7-10 m staand muurwerk uit natuursteen. Op diverse plaatsen langs het stuwmeer van de Vlatva zijn resten van ondergelopen middeleeuwse dorpen en wachttorens langs de rivier te zien. Tijdens de bouw werd geen rekening gehouden met erfgoed, het water steeg 15 m.

Vervolgens werd een vindplaats van de Unetice cultuur, de midden – en late bronstijd (2300-1900 v. Chr) bezocht. De nederzettingen waren omvangrijk, het gebied was dicht bewoond. In de grafvelden werden zeer grote urnen met

daarin de gecremeerde doden opgegraven. Ook hier weer grote verschillen met de bronstijd in West-Friesland.

Tenslotte werd uit de IJzertijd het Keltisch heuvelfort (1000 v. Chr. -20 n. Chr.) van Hrazany bezocht, gelegen op het hoogste punt van een heuvel in een meander van de Vlatva. Dit ooit imposante oppidum, was nu geheel overgroeid met loofbos. In de jaren '50 werden opgravingen uitgevoerd die verschillende fasen in bewoning aantoonde. Enige tijd geleden werden fraaie eiken informatiepanelen geplaatst met veel beeldmateriaal, zodat het ook voor niet-Tsjechen enigszins te begrijpen valt. Desondanks is de geïsoleerde en schilderachtige ligging alleen al de moeite waard om er te gaan kijken. Ook hier meer verschillen dan overeenkomsten. In Nederland komen geen heuvelforten voor en de IJzertijd is in West-Friesland nagenoeg afwezig.

Keltisch heuvelfort

Niettemin ook wat overeenkomsten; net als Nederland werkt Tsjechië en dus ook Přebram

volgens de Wet van Malta, waarin het erfgoed voorop wordt gezet in ontwikkelings- en bouwprojecten. Tevens hanteert Přebram het veroorzakersprincipe, waarbij de initiatiefnemer van een bouwgreep, betaalt voor het archeologisch onderzoek.

Hoe en of de samenwerking zich verder zal ontwikkelen, ligt in de schoot der toekomst. Misschien mogen wij in de toekomst de archeologen uit Přebram ontvangen.

Michiel Bartels, stadsarcheoloog van Hoorn, 23-9-2012